

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos pettkor egyszeri hirdetésnél 18 Ft., (többzetri hirdetésnél 14 Ft. — Hivatalos hirdetéseknek minden szö 4 Ft. — Hirdetéseket és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:		A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.	
Egész évre	8 kor.	ÉLES KÁROLY.		Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.	
Fél évre	4 kor.	A kiadók nevében:		Kéziratokat nem küldünk vissza.	
Negyed évre	2 kor.	Lukonich Gábor dr.			
Egyes szám ára 20 fillér.		Bárdi György dr. Darnay Kálmán.			

A vízkérdés.

Jövel le Mózes magas egedből, nyisd meg varázsvessződdel a Fehérkövek hatalmas kebelét és fakassz nekünk forrást, mert szükségben szenvedünk.

Hiába hívjuk, Mózes nem jő, hogy nekünk forrást nyisson és ellásson bennünket az élet egyik legfontosabb elemével, a vízzel. Mert hát úgy vagyunk, mint az egyszeri orosz paraszt szent Miklóssal: „Segítlek, fiam, de iparkodj magad is.”

Magunknak kell tehát iparkodnunk, hogy a Sümegen lévő vízmizerián valahogy segítsünk.

Hogy városunkban gyakran uralkodik vízszükség, bizonyítgatnunk fölösleges. Elégé bizonyítja az a vastag sörredék, amit egy-egy hosszabb szárazság után kutaink szolgáltatnak. És a mi asszonyainknak evvel a vastag moslékszerű lével kell főzniök, ezt issza az egész család és ezt használják föl a háztartás eszközeinek tisztántartására. Bizony undorító dolog ez s ami fő, közegészségügyi szempontból végtelenül veszedelmes.

A jó ivóvíz az élet és az egészség fönntartásának egyik legfontosabb eszköze, míg a rossz ivóvíz számtalan betegségnek, bajnak biztos előmozdítója. Sokszor csak lassan, titokban lappangva támadja meg a rossz ivóvíz az ember egészségét és szállítja le életének tartamát. Mások váratlanul, hirtelenül súlyos

betegséget zúdit rá s jó szerencse, ha doktor és patika kirántja a bajból s az a pohár ivóvíz méregpohárrá nem változik és el nem szállítja a tulvilágra.

De minek beszélünk mi erről? Hisz a legutolsó földmives ember is ismeri és tudja: hogy a jó ivóvíz a háztartásnak megbecsülhetetlen drága kincse. Ha egyéb nem, megtanítja rá a saját jószága, szarvasmarhája, lova, amely elfordul az eléje adott víztől, anélkül, hogy nyelvvel érintené. Jól tudja ezt Sümeg közönsége is. Azért merült fel vagy nyolctíz évvel előbb a vízvezeték nagyszerű eszméje. Am ez az eszme olyan nagyszerű volt, hogy Sümeg hozzá nagyon is kicsiny vala és szerencsésen — hosszas tervezgetés, tárgyalás, alkudozás után — meg is bukkott. Megbukott akkor, amikor már a vállalat kiadásáról volt szó. No ha megbukott, jól tette és minékünk eszünk ágába sincs, hogy valahogy életre keltsük. Kicsiny és szegény is arra a mi városunk, a vízvezeték pedig a mi viszonyaink között nagyon költséges: kellvén gőzerővel fölajtani a vizet.

A vízvezeték tehát csak nyugodjék békében.

Am minekünk a mi súlyos vízmizeriánk ellen mégis föl kell venni a harcot s a súlyos bajon, amennyire viszonyaink között lehetséges, segítenünk kell. Mi más módot erre nem találunk, mint a közkutak szaporítását. Még a megboldogult vízvezetési kérdésből tudjuk, hogy közkutaink legtöbbje jó ivóvizet ad. Ha

nem is olyan elsőrendű, mint a vízvezetéké lett volna, de a földmivelési miniszter által megejtett vagyvizsgálat szerint a kutaink vize elég jó minőségű. Jó rendes körülmények között. A baj tehát az, hogy vizünk kevés. Ez pedig súlyos közigazgatási, közegészségi és közbiztonsági veszedelem. Emeljük hát közkutaink számát, hogy egy-egy kutra minél kevesebb háztartás jusson.

E célból fölkerjük a magántulajdonosokat, hogy az udvaraikon levő kutahasználatát engedjék meg a szomszédoknak is. Ez azonban nem elég. Álljanak össze egy-egy ucca lakosai és alkalmas helyen ásattassanak új kutakat. A közelítő tél igen alkalmas évad e munkára. A város pedig kövel és fával lehetőleg támogassa az illető lakosokat e közhasznú munkájokban. Mert egy neves angol orvos halálos ágyán úgy nyilatkozott, hogy csak három híres orvos van a világon: a víz, a mozgás és a diéta, Biztosítsuk hát városunk végtelen hasznára e három doktor egyikét, a vizet, minél jobban.

A most újból föllépett mizerábilis állapotok ismét hatalmasan buzdítanak e munkára.

A vízkérdés kapcsán eszünkbe ötlök a jég kérdés is. Pár éve ez is fölmerült, irtunk is róla, azért most csak röviden foglalkozunk vele. Fölszólalásunkra a hatóság a Sárallás piszkos, miázmákkal, bacillusokkal telt jegét kitiltotta a használatból. Helyesen tette. Án előállott a jégcsükség. Tavai magánvállalkozók ut-

Dalok.

Ugy szerettük egymást,
Mint két bohó gyermek,
Kiket a teremtő
Gyöngye szívvél ver meg.

Azóta te bölcsőbb,
Én öregebb lettem;
S megmosolyogjuk a
Multat mindaketten.

De ha falálkozunk
Itt-ott te is, én is —
Felsóhajtunk busan:
Jobb volt akkor mégis . . .

Pakots József.

Csak élj!

Csak élj az élvek vad tűzében,
S az új gyönyör között
Feledd el a képet, mi egykor
Szívedbe költözött.

Lelkem a képed fogva tartja
Még akkor is, ha már
Utolsó lobbot vet a vágya:
— Örökre visszavár. —

Fáy Mándor.

Késő ősszel.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

Csillagsugaras, holdas éjnek, virágillatos tavaszi szellők meséjét én már rég nem értem, nekem már az őszi mesél. Itt ülök a karosszékben az ablak mellett s előttem az erdőn előmlik a hervadás, a pusztulás lehangoló poézisa. Elsárgult, megbarnult levél hulldogál a fákról le a földre, amely még zöldelt itt-ott, de virágnak már nyoma sincs sehol. Lassan, csöndesen, esik az eső a lombtalanodó ágakra, mintha az ágról csöndes lomhasággal aláereszkednék a nagy szürke fátyol, amely most eltakar. elrejt napsugarat, derűt. Arra tovább az erdő mélyében homályba vész a tekintet, a fák között bujkál már a sötétség, nem a vak, szénfekete, de az a kietlen homályosság, melyen átlátni nem lehet. És csönd borul mindenre, temetői némaság. És ebben a hallgatós csöndben az ilyen szürke dől-utánon mesél az őszi . . . Hangok hallatszanak, amelyeket nem a fül ért meg, de a szív, a lélek. Halkan zizzen a levél, mikor leszáll a földre a többi levelek közé, amelyek ott fekszenek már átadva az enyészetnek. Az őszi eső finom csöppjeinek zenéjébe belesuttog a fák közt bujkáló szellő: mindez búcs, sirató dallam, végső panaszos, fájdalmas bucsu a nagy temetkezésnél a hervadás, az örök megsemmisítés változhatatlan ítélete fölött.

Hallgatom, csak hallgatom e csöndes sirást

s úgy érzem, mintha bucsuznám ime én is valamitől örökre. A lelkeim messze elszáll, bolyong emlékeim temetőjében s busongva áll meg egy sirhalom előtt. Ez a legdrágább, legkedvesebb. Szívembe visszahulló könnyeimmel ápolom mindegyre virágait, amelyek olykor egy-egy nagyon szomorú pillanatban felém lehelik bűbájos illatukat. Igen, legdrágább, legfájdalmas emlékem pihen itt. Egy régi történet, egy fehérarcú leány . . .

Poetikusan bájos volt, valóságos angyala az ártatlanságnak Törökény teremtés, akinek a szeméből a jószág, a szeretet sugárzott. A legmegátalkodottabb bűnöst is képes lett volna tán megtéríteni. És amíg együtt voltunk, a lelkeim összeforrt az övével s ő megtanított engem arra, hogy milyen lehet a csendes tiszta boldogság, mely meleg fényével besugározza a gyarló ember életét. Mennyire más volt az ő nemes lénye, mint azoké, akiket addig ősmertem. Tudatára ébredtem már, hogy ő az egyetlen, aki életemet igazi életre tudja varázsolni, hogy nélküle, ki mint egy csodás ábránd megjelent már mellettem, ősmertem volna, üresség, céltalan válik a jövő. E liliomszerű törökény teremtés láttára csodás erőt éreztem lelkembe szállani, a gondolat pedig, hogy elveszithetném, egyértelmű volt az elveszéssel. Ezt hittem én s ima a sors beigazolta, hogy az ember minő kontár önmagának megősmérésében. Elveszítettem őt, a másé lett s a másé lettem én is. Amikor kijöttem a templomból, hol elhangzott ajkáról az eskü, mely örökre elválasztja tőlem, gyilkos fájdalom marcangolt. Gyáván kétségbeestem s csak azt

ján látták el a jégvermeket. Nincs ellene szavunk. Am a szerződést biztosítsák már most, a kellő időben, úgy hogyha ez sikerre nem vezetne, még most lehessen a jég előállítására szolgáló területről gondoskodni, mert könnyen megeshetik, hogy fagyasztó mivolta dacára is kör-mükre ég az illetőknek a jég.

Ebből pedig nem csupán nagy anyagi károsodás keletkezne, hanem súlyos kárt vallaná a közegészség ügy is.

Forgácsok.

Régen volt. Sümege akkor vasárnapról hétfőre virradóra nem aludt az, akinek uccaszinre volt a hálósobája, olyan éktelen ordítás har-sogott végig a városban uccáról uccára. Torkaszakadtából folyt a nóta a vidám legénységéből, úgy hogy a medve is feljött volna téli álmából. Azután új rend következett. Vasköz szoritotta vissza a fektelenül előtörő jókedvet és a duhaj nóát. De semmi sem tarthat örökké. A jó bor ismét felhangolja a gégek csapját s megered a vad ordítás, felveri az éj nyugodalmas csendjét s uccahosszat járja a szilaj nóta.

Jó lesz ennek ismét elejét venni, míg gyö-keret nem ver ez a csúf dombérozás. Mert ha egyszer elhatalmaskodott, bizony erős munka lesz, hogy a duhaj ordítást a bortól ázott gégekbe visszafojtsák. Azután meg lassan-lassan erkölcsi elzülles lesz az éjszakai dombérozásból.

Hogy is mondja a nóta? Azt mondja:
— Ablakomban három bokor muskátli.

Ha csak három volna! Van tizenhárom is. Asszonyaink, lányaink polcokat raknak az ablakok közé, három négy emeletet s ezeket telisdeld telj rakják mindenféle virággal. Hát nagyon szép a virágoknak ez a kultusza. Megirta Petőfi:

Szeresd a virágot
És ne féltsd szivedet,
Mert ki ezt szereti,
Kössz ember nem lehet.

Am a közmondás azt tartja: Mézből is megárt a sok. Az ablakokban fölhalmozott virágok megfosztják a szobát a kellő világosságtól, holott a világosságra az ember száméneke, egészségének nagy szüksége van. Azután meg a virágok hal-maza alaposan megrontja a levegőt, kivált éjszaka-ra s megint ártalmas az egészségnek.

Hát bármily szép és magyaros szokás ez, de mégis azt mondjuk: Módjával.

A spanyol büszkeségtől a koldus büszkeségig sok fajta van a világon. Van budapesti büszkeség is.

A napokban egy vándorló legény beállit egy uri ház udvarába és az ott időző cselédétől alamizsnát kér. A cseléd váltig erősítette, hogy nincsenek otthon. Erre kifakad a sértett önértet:
— Halja maga, én nem amolyan kisvárosi vándorló vagyok ám! Én budapesti vagyok, nekem valami dukál és elkezdett fenyegetőzni.

A szomszédék cselédje éppen tanuja volt a dolognak, hamarosan elszaladt a rendőrért, aki azután dutyiba dugta a fővárosi ármerárendert.

A vidéki dutyiban talán lehült benne a fővárosi góg.

Éreztem, hogy sebare gyógyító ir kell. Ime! nem meghalni, de élni vágytam én, a halálos beteg. A mámor gyógyit s én kerestem a mámort. Megtaláltam. O, könnyű azt megtalálni. Egy leány után egy asszony: ó minő különbség. Csupa élet, csupa tűz. Nem lilium, de égő piros róza, buja illat. Szemében nem a meleg fény, de a kárhozat tűzének égető, megsemmisítő lángja lobogott. Eszeveszett mámorba ringatott és ringatott, elbűvölt, elvarázsolt, megbaboná-zott végül — ellőkött. És a midőn fölébredtem a mámorból, akkor éreztem, hogy a lelkeim szárnyai elégték.

Hevülni már nem tudok, nincs mi érdekelne. két asszony meggyűlöltette velem a világot. Előtte állott a jövő kietlenül, siváran, céltalanul. És ami azután következett, valóban nem is volt élet. Avagy élet-e, mely nem telik el másban, minthogy többé kevésbé érzünk egy nagy fájdalmat, mely a boldogság, az öröm helyére költözött be szívünkbe.

E csöndes délután elementáris erővel tört föl bennem e fájdalom a multért. És azt hittem, el sem tudom viselni. De ime az ősz mesélt nekem. Meggyűző hangon sugja a fülembé: Multak elmúlásán, sorsom megoldásán mit enyészted magad gyöngye ember: mindenek egyetlen megoldása a halál, bárminő is lett volna sorsod. Boldog, avagy boldogtalan. A boldogtalan ember kárpótlása, hogy könnyeben esik neki az elmulás, a meghalás, a megsemmisülés. A komplikációk, a zavarok, amelyek izomár a földi megsemmisülés után következnek,

Jó lesz ezeket az országjáró, közönséget zaklató, dologtalan fráterokat szemmel tartani, mint azt vármegyénk alispánja is elrendelte.
Bárd.

H I R E K.

— November 19. Felejthetetlen drága királynéknak tragikus halála gyásznapjára avatta november 19-ét, árpád-házi Erzsébet napját. A középületekre kitűzött gyászlobogók jelentették, hogy szívünk fájt a nagy királyné után, aki őrző anyaga, szerető édes anyja volt a magyar népnek. E napon az iskolák gyásznapot rendeztek. A sümegei plébánia templomban, reggel fél nyolckor Német János plébános gyászmisét mutatott be az elhunyt királyné lelki üdvéért, amelyen városunk iskolai és szép számu közönség vett részt. Míse után a reáliskola rajztermében megható gyásznap volt. A terem homlokfalán ott függött a királyné fekete fátyollal körített arcképe. Szemben vele az ifjúság foglalt helyet. Az ünnepet a daloskör *Ellátvott hát*... kezdetű éneke nyitotta meg, amelyet Csorny Dani III. oszt. tanuló szavalata követett, aki Mórának *A királyné* halálára irt remek költeményét szavalta. Az ügyesen elszavalt versre Wiesinger Károly tanár felolvasása következett. A szép értekezést, amelyben a történelmi részt át és átlengte a haza és király iránt való szeretet és hűség, az ifjúság, mint a közönség lekötött figyelemmel hallgatta meg. Most Barkóci György IV. oszt. tanuló Erdélyi Zoltánnak *Erzsébet emlékére* címmel irt költeményét szavalta élénk tetszést aratva. Majd a daloskör *Könyvet, könyvet a magyarnak* kezdetű énekével a remekül sikerült ünnepet befejezte. Szívig megható volt ez az ünnep. A felolvasás, a szavalatok és a Wiesinger K. tanártól vezetett énekek megindították a lelket, felkeltették a szív nemes ábitátát, amellyel körülfontuk a nagy királyné örök emlékét. Csak egy az óhajításunk: Legyen a reáliskolának házi ünnepe a nagy közönség nyilvános ünnepe.

A felső leányiskolában is volt ünnep. Ezen az alkalmi felolvasást Csorny Mariska tanítónő tartotta, kegyeletos szép szavakat szentelve a királyné emlékének. Az elemi iskolák osztályai-ban pedig az egyes osztálytanítók méltatták az ünnep jelentőségét.

Csáb-Rendek november 19-én Erzsébet napján istentiszteletet rendeztek boldogemlékű Erzsébet királyné emlékezetére. A nyilvános épületeken gyászlobogók hirdették a nemzet nagy gyászát. Reggel 8 órakor misét mondott Danassy káplán. Az állami iskolák tanító-kara és növendékek, a községi Előjáróság, teljes számmal vettek részt az istentiszteleten. A tanítók a nap jelentőségét magyarázták az osztályokban. Egész nap szüneteltek az előadások.

— **Tanítógyűlés.** A sümegei róm. kat. tanító-kör öszi rendes közgyűlését f. hó 20-án tartotta Bánfi Alajos elnöklété alatt. A gyűlés kezdő-pontja Vendel Jánosné gyakorlati tanítása volt. A különnevi történeket egy nevezőjűekre való hozását tanította. Az ügyes tanítást jegyző-könyvi köszönetet nyert. A gyűlés ezután az elnöki előterjesztések kapcsán kimondta, hogy a Veszprémben megindítandó egyesületi lap költségeihez nem járul hozzá, míg a Veszprémben létesítendő tanítók házára a tagdíjak 25%-át nem érintenek téged, elköltözött ember, kit külön és távol helyezett a legfelsőbb hatalom mindentől. E különválaszt nem tudja fölfogni emberi ész, megérteni a tudás, nem bírja elképzelni a legszedítőbb szárnyalású fantázia sem. Ködkép csak minden, nincs, ami maradandó. Mit alkot-tál, megállhat évezredek át, őrizve emléked az utódok szívében, de neked magadnak semmi közöd mindezekhez, mik csak hirdetői annak, hogy elmúltál, megsemmisültél. Te már tudod, hogy voltál, nem érzed, hogy emléked fönmaradt, akik szerettek, csak arra jók, hogy siras-sák elmúlásodat. De te már nem fogod látni fájdalmukról azt, hogy mennyire szerettek. S tested leteszik a földre, amely csak eszköz volt, melyet használtál, amely elromlott, semmivé lesz. És a megsemmisülésben oly egyforma minden, bármi szép volt is. A lilium ég úgy elpusztul, mint a róza s mind a kettőből egyforma szürke por lesz egykoron.

Hallgatom, csak hallgatom e keserű mesét, érzem igazságát. Künn egyre hullanak a falevelek, busongva jár a tél a szellő, a galyak között, a fák mélyéből pedig közelebb, mindig közelebb lopózik hozzám a fekete homály. Egészen elborit s a misztikus hidegben megcsap az elmulás hideg lehellete, lehűti gyötrelmetől égő szívemet, melyre, hogy mi ad vizgatást, elmesélte nekem az ősz...

Nemeskéri Kiss József.

szavazta meg. A számvizsgálók nevében Könyve József jelentette, hogy a kör bevétele 157 k. 65 f., kiadása 19 k. 57 f. volt, maradt tehát 138 k. 8 f. Horváth Ilona felső leányiskolai tanító szép felolvasást tartott a konyhasórról. Értekezésében megmutatta, hogy száraz dologról is lehet szellemesen csevegni. A felolvasás valóságos fűszere volt ez ülésnek. A jövő gyűlésen gyakorlati előadást ugyancsak Horváth Ilona, felolvasást Pap József tart. A gyűlés végén Éles Károly indítványozta, hogy nyugdíj revízió alkalmából a kör is tegyen lépéseket a tanítók jogos kívánalmai érdekében. Az indítványt a közgyűlés elfogadta s fölkererte az indítványozót, hogy a decemberben tartandó rendkívüli közgyűlés elé terjesszen pontokba foglalt javaslatokat.

A keszthely-sümegei kör pedig Keszthelyen november 21-én Szabó Béla elnökletével tartott rendkívüli közgyűlést. Egyetlen tárgya a kántortanítók nyugdíja volt. Elnök előterjesztette a a párkány-vidéki körnek 5 pontból álló javaslatát, amelyet némi vita után elfogadtak s elhatározták, hogy a képviselőházhoz, a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez és a püspöki karhoz memorandum alakjában fölterjesztik. A párkány-vidéki kört táviratilag üdvözölte a kör, hogy a mozgalom országossá tétele érdekében a kezdő lépéseket megtette.

— **Alapítvány.** Özv. Paár Istvánné Z. Mihály-fáról, aki már több ízben fölkereste abományával a sümegei vörös-kereszt-egyesület, most 40 korona díj lefizetésével a nevezett egyesület alapító tagja lett.

— **Nagy-Kanizsa** 1902 re szóló költségvetése szerint a város kiadásait 587072 k. 50 fillérben, — bevételeit pedig 429508 k. 62 fillérben irányozták elő, így a fedezetlen hiány 157563 k. 88 fillér. Ez az összeg pótdóval fedezendő. Az egyenes adó 291945 k. 49 fillér, tehát a jövő évi pótdó 54% lesz. Hat százalékkal kevesebb mint az idén.

Pályázat. A sümegei esperesi kerületbe belezett Káptalanfa anyaegyházhoz tartozó *Gyepükaján* főlkhitközségben a kántortanítói állomásra folyó évi december hó 17-ére pályázatot hirdettek. Jövedelmei: I. Tanítói járandóságok: 1) A községtől; a) 90 tanköteles után 80 krjával tandíj 144 kor. b) Községi segélypénz rendszeresítve 174 kor. 2. A veszprémi püspökségtől a Ferenc József-alapítványból 50 kor. Összesen 368 korona. II. Kántori fizetések: 1. Léleképénz családonként 26 fillérjével 26 kor. 2. Stolaris jövedelem 4. kor. Összesen 30 korona. III. A tanítót és kántort közösen illető járandóságok: 1. Szántóföld és kert jövedelme a kat. birtokiv szerinti 100 kor. 40 fill. 2. Három drb. marhára legelő-illetmény 6 kor. 3. 26 p. mérő rozs rendszeresítve 143 kor. 70 fill. 4. 2 öl tűzifa (II. oszt.) hazaszállítva 82 kor. 5. 2 szekér széna hazaszállítva (circa 10 mm.) 20 kor. 6. A szabadlakás bérértéke 40 kor. Összesen 342 korona 10 fillér. Államsegélyért a kérvény beküldetett.

— **Egyházmegyei hírek.** *Keresztény* István csabrendeki plébános 1902 január 1-vel nyugalmába vonul. Az állásra pályázatot hirdettek. — Az oltárszepteki plébánia ideiglenes vezetésével Székely István kispöbői segédlelkéssz bizta meg a megyei püspök s helyére Rádi István oltárszepteki lelkéssz helyezte át.

— **A megyei tisztviselők előléptetése.** A nemsokára megejtendő vármegyei tisztújítások alkalmából *Szél* Kálmán, a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök, rendeletet ad ki, mellyel 1886. évi XXI. t.-c. értelmében, a pályázó tisztviselők előmenetelét egységesen szabályozza.

E rendelet szerint a vármegyei állások betöltésében úgy fognak eljárni, ahogy az állami tisztai állásokkal. A betöltésre kerülő állásokra nézve első sorban az alispán fog intézkedni, úgy, hogy kiírja a pályázatot, azt a vármegyei hirdelési tábláján, esetleg a megye hivatalos közlönyében teszi közzé. Kérvényeket az alispánnál kell beadni a hirdetmény kibocsátása napjától számított 14 nap alatt. Az alispán a folyamodókról ajánlati táblát szerkeszt s a kérvényeket a tisztai főügyész, a főjegyző, az árvaszéki elnök és két megyebizottsági taggal felülvizsgálja, a minősítési adatokat beszerzi és ez a bizottság minden állásra három folyamodót jelöl ki, annak kitüntetésével, melyik folyamodót teszi első, második vagy harmadik helyre. A javaslatlétéről jegyzőkönyvet szerkesztenek, melyben a javaslatot megokolni kell. A kijelölésnél a kindulási pont a minősítés és szolgálati idő. Senkit ok nélkül nem szabad mellőzni magasabb fokozatba vagy rangosztályba való emelkedésnél, ha csak a soron levő tisztviselő ellen az előléptetés megvonását fegyelmi jogerős határozatban ki nem mondták: Az előléptetés soron levő tisztviselőről első sorban ad véleményt a bizottság. A bizottság javaslata az összes kérvényekkel húszonnégy óra alatt a főispánnak bemutatandó, aki a három jelölt közül egyet kinevez, illetve

megválasztásra ajánlja a vármegye közönségének a három kijelöltet. Ha alispáni állásról van szó, akkor a bizottságban maga a főispán elnököl. Az a tisztviselő, aki valamely állásra pályázik, a bizottság ajánló ülésében részt nem vehet. Széll Kálmán miniszterelnök kijelentette, hogy bizonyos esetben a kiváló képesség és más jeles tulajdon soron kívül való előléptetésre érdemesítések egyeztetését, de viszont nem akarja azt, hogy bárkit ok nélkül szerzett jogaitól megfoszanak; respektálja a vármegye közönségének a választásra vonatkozó autonóm jogát és rendelkezési is inkább csak a formalitások szigorú betartására vonatkoznak, hogy elforduló panaszokat ez alapon elbírálni lehessen. A mellőzött tisztviselő kérheti az alispántól, hogy a bizottság megokolása előtt olvassék fel, mely kérelme teljesítendő és ez ellen jogorvoslattal élhet. A kinevezés, vagy választás után az iratok felülbírálásra nyolc napon belül felterjesztendők. A választott, vagy kinevezett tisztviselő megválasztását a belügyminiszterium hivatalos lapjában közzéteszik. Az adott minősítés kiigazítását, vagy a mellőzés ellen való kérvényt mindenkori a belügyminiszteriumban kell bemutatni, az ez ügyekben való döntés azonban a megtörtént választást, vagy kinevezést már meg nem változtatja és legföljebb a minősítés kiigazítását eredményezheti.

Detektívök Sümege. Kecskeméthy Győzőt, a nagy sikkasztót, a hét folyamán Sümege is nyomozta két fővárosi detektív. Persze hiába.

Országos vásár. Sümege nov. 19-én országos vásár volt, ez évben az utolsó. A marhavásár említésre is alig méltó olyan kicsiny volt. A zsidóvásáron nagyobb élénkség uralkodott. Különösen a portékás sátrak között volt nagy forgalom s vették a Csehországból s Sziléziából hozott vásznat, gyolcsot, kartont és mit a jó magyar.

A közönség figyelmébe. A postahivatal felkéri a közönséget, hogy a Budapestre szóló s fogyasztási adó alá eső tárgyakat (pl. husneműeket, szeszes italokat stb.) tartalmazó csomagoknál különös figyelmet fordítsanak arra, hogy a tartalom a szállítóleveleken minőség és súly szerint tüzetesen és részletesen nyilvánítsák (pl. 3 kiló marhahús, 2 kiló bárányhús, 4 kiló sertésbú, 1 nyul, 2 kacs, 3 fécán, 3/4 liter bor, 2 liter törköly stb.), hogy az esedékes fogyasztási adó már ez alapon is kiróható legyen. Szükséges e tüzetes részletezés annál is inkább, mert ennek hiányában a csomagokat a pénzügyőri kirendeltség közbejötté mellett kell a tartalom megállapítása végett felbontani és ez késedelmet, felesleges munkát okoz és a tartalom épségét is veszélyeztetheti.

Malvina és a keszthelyi ünnepek. Nov. 21-én kezdte meg a Népszerej Felolvasásokat Rendező Társulat mely huszonkét éve áll fenn Budán, újabb felolvasó ciklusát. Az első estén Prém József tartott népszerej előadást, melyre oly nagyszámú közönség jelent meg, hogy a budai főreáliskola diszterme zsúfolásig megtelt. Prém az 1817-ben kezdődött keszthelyi irodalmi ünnepekről rajzolt nagyérdekű, színes képet. Ez ünnepek lelke, királyi udvar, tündére, mint Berzsenyi mondta, Malvina költőnő (Dukai Takáts Judit) volt, s az első ünnepre Festetics György gróf 80.000 forintot áldozott. A felolvasó ismertette a lelkes főur szereplését, a Georgikon alapítását, melynek százéves jubileuma alkalmából nemcsakára a nemes gróf emlékszóbrát leplezik le Keszthelyen. Prém József az egész hazafias mozgalmat pályanyertes vigjátékának a „*Helikoni ünnep*”-nek is tárgyul választotta s felolvasása keretében e költői vigjátékból is néhány részletet mutatott be, nagy tetszés mellett.

Sobri Jóska kulacsa. Művész beccsel bíró érdekes kulacsot kapott Darnay Kálmán sümegei múzeuma Kósa József z. szántó-hegyi lakóától. A kulacs egykor a Dunántul romantikus rablóvezérének, Sobri Jósának tulajdona volt. Mint a rajtalevő évszámából kitűnik, 1815-ben készült és nyilván mint a rajtalevő faragások mutatják, családi kulacsa volt a rabló vezérnek. Sobri Pap József baltavári kanásznak volt a fia, így a kulacson címerképpen a középső mezőben egy szépen fejlett siskafülvő disznó látható. E fölött a múlt század elején divatozó ruhában egy kanász alak van faragva, jobbában kanász-fejszél, balkezeben füstölő pipát tartva, fejébe kucsmaszerű sapka látszik, ráncos gatyája széleson ki van rojtözva. A képet az ágakon csüngő dísznőesség, a makk fogja körül. A múlt század első felében gyakran járt Sobri Sümege vidékén és nem egyszer az erdő között fekvő Szántó-hegyen vert tanyát, apjával, az öreg Pap Józseffel komaságban álló öreg Kósánál. Ilyen látogatása alkalmával hagyta ott e kulacsát, hogy mire visszatér tele legyen jóféle szántói mürccival. Gyakran megtörtette Sobri a kulacsát Kósánál és mint Kósa elbeszélte, olyan testi ereje volt a rabló vezérnek, hogy a 15 iccés kulacsból félkézzel felémelve tudott inni. Egyszer mégis rajta vesztett.

Hiába várt a töltött kulacs híres gazdájára, nem tért vissza. Még talán akkor is várta régi gazdáját, mikor már a teste ott porladozott a Mogyoród patak partján. A kulacs az öreg Kósáról fiára szállt, ki nagy becsületben tartotta mai napig a születte dróttal összeerősített jószágot. Hogy az elkallódástól megmentsse, behozta Darnay múzeumába. A kulacs, eltekintve érdekes eredetétől, mint régi ipar művészeti tárgy dicsére válnék bármely etnografiai múzeumnak.

Egy sertés tragédiája. Szabó Lajos gyömrei plébános három darab sertést akart küldeni a f. hó 23-án tartott jánosbázi heti vásárra. Kiadja hát a parancsot kocsisának: Magad nem tudod fölrakni a kocsi, a harmadikkal bajlódj, a másik két sertés szivét bús előérzések lepték meg, elszontyolodtak s egyszerre minden kedvük elment a sétakocsizástól. Leugrottak hát a kocsirol s örült versenyfutást rendeztek az udvaron, mintha a nagy Derbyt akarták volna megnyerni. Az egyik koca kövér teste nem sokáig bírta a versenyt, hamarosan kidőlt, a másik meg inkább az akadály-verseny díjára pályázott, neki hát a kut kávájának, hogy átgorja. Nagyot vet hizadalmas testén és puff! beleesik a kutba. Az egyik zsoké, Tóth Kálmán látva, hogy az ő verseny-paripája letörtött, bejelentette a plébános urnak s azzal az ürüggyel, hogy neki etetnie kell, ott hagyta a pályát, a kutat és benne a kocát. Az a kut mélyében biztos helyen érezve magát, vigan fürdőzött a hús vízben. Sajnos, nyugodalma rövid ideig tartott. Jöttek más emberek a kocsi segedelmére, s a fürdőző mangalicát sértetlenül kibuzták a kutból. Lehet, hogy most már valamelyik képményben szárogatja megázott irháját — kolbász képében. Így bus sejtelméi valóra váltak.

Betörés. Keszthelyen folyó hó 16-ára menő éjjelen eddig ismeretlen tettesek a külső ajtóknak valószínűleg alkulocsal történt kinyitása után az adószedő és adóügyi jegyző hivatalos helyiségébe hatoltak, s ott a jegyző irasztalának megfúrása után két asztal fiókot kinyitottak és azok egyikéből az adóügyi jegyző magántulajdonát képező 67 korona készpénz, továbbá ugyan csak ezen helyiségben lévő fizető asztalka zárt fiókjának feltörése után az adószedő által hitelben kapott adókönyvecskék eladásából befolyt 47 kor. 20 fillért elloptak. Az ugyanott levő vaspenztár lakatján is próbálkoztak, de ugylátszik ahhoz szerszámuk nem volt. Erre ismét átmentek Csirke István jegyző hivatalos helyiségébe, az irasztal tetejét felfeszítették oldalát megrepesztették és fiókját megnyitották, ott azonban pénzt nem találtak, csak az iratokat forgatták össze. A csendőrség, valamint az előjáróság is a nyomozást megindította. A közönséget kár nem érte, minthogy az adószedő az ellopott összegért a felelősséget elvállalta.

Szenkőnégy raktár. A sümegvidéki gazdák kör értesíti a közönséget, hogy szenkőnégy mátlól fogva Talabér Károlynál kapható.

Scharpf Jenő fogtechnikus f. évi december hó 4-től december 12-éig Sümege, a Korona szállodában fog tartózkodni; ez idő alatt fogtechnikai szakba vágó megbízásokat eszközöl.

Elismerő levél. Wilhelm Ferenc gyógyszerész cs. és kir. udv. szállító urnak Neunkirchenben. (Alsó Ausztria.) Tudtára adom, hogy Wilhelm féle csusz-és közsvényellenes teája hét csuszos személyt teljesen meggyógyított. A meggyógyítottak egyike teljes esztendeje ágyban fekvő beteg volt és csakis az én tanácsom következtében használta az én teáját, melynek köszönheti, hogy teendőit most ismét végezni képes. — Feleségem valóban nélkülözhetetlennek találja ezt a teát, melynek készítője számtalan köszönetet érdemel. — Nagyszerű gyógyerejénél fogva méltó arra, hogy minden házban található legyen. Tisztelettel Krall György Mittersill.

Sárcipő (Galoschni) 1 pár hölgyeknek és uraknak 1 ft. 42 kr. Duplaerős: uraknak 1 ft 95 kr. Würzburger Jakob cégnél, Sümege.

Közgazdaság.

A gyümölcsfák tisztogatása.

A gazdának a gyümölcsfa valóságos mostoha gyermeke. Csak akkor törődik vele valamit, ha már a szó teljes értelmében törődni kell vele. Pedig ez elég hiba, mert pl. az oly fát, amelyet vagy soha, vagy rosszul nyeseknek, csak alapos tisztogatás után hozhatjuk ismét termőképessé állapotba. De többet mondunk, nemcsak a rosszul nyesett fáknál szükséges a tisztogatás, hanem mindegyiknél. Ez a tisztogatás abban áll, hogy a fa egy évnél idősebb ágainál a koronát ritkítjuk, mi által a levegő, világosság, hő és nedvesség befolyása sokkal jobban érvényesülhet, mert a levelek az általuk bezárt rügyek kiképződését elősegítik.

A tisztogatást legalább minden második-harmadik évben kell végrehajtani és pedig november elejétől februárig. Oly ágat, mely száraz vagy törött, továbbá amely egészségtelen, vézna hajtást mutat, okvetlenül le kell fűrészelni, ugyancsak el kell távolítani minden sűrűn álló vagy túlságosan elágazó hajtást, továbbá a kisebb ágakat, míg a korona elég világosságot nem nyert.

Az eltávolítandó ágakat szorosan képződésük helyén kell levágni és a sebhelyet tisztán lehomlitani. Az ily helyet legjobb azután faviaszszal vagy kátránnyal bekenni, hogy a sebhelybe a hólé vagy eső be ne hatolhasson, mert a fás rész különben könnyen rothadással indul.

A tisztogatás azonban nem az egyedüli munka, amellyel gyümölcsfáink termőképességét fenn tarthatjuk, hanem szükséges ezenkívül arról is gondoskodni, hogy az évi termés által elvont táplálékanyagok megfelelően pótoltsanak. Az ugynevezett keverék trágya, továbbá a vízzel hígított trágyalé vagy még inkább a műtrágya, mind oly anyagok, melyek e tekintetben sikerrel használhatók. De aki használja, nem is fog arról panaszkodni, hogy kár a mezőgazdának a gyümölcsfákkal is bibelődni.

Külföldön csaknem minden gazdaságban gyümölcsfákkal vannak szegélyezve a szántóföldek táblái. Miért ne telenők meg mi is ugyanazt?

Nyilt-tér.

Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Nyilatkozat.

Arról értesültem, hogy rólam oly hírek keringenek, hogy én járásunk köztisztviselőben álló s általam végtelenül tisztelt és nagyrabecsült főszolgabírája, Füzik Gyula főszolgabíró ur ellen a folyó évi megyei tisztújítás alkalmával fel szándékozom lépni, s hogy e célból már Zala-Eggerszegen korteskedtem is.

Bárhonnan keletkezett is ezen híresztelés, azt ezennel minden alapot nélkülöző rosszhiszemű és rosszakaratu koholmánynak, rágalomnak nyilvánítom. A koholmánynak szerzőjét pedig sutygomban bujkáló gyáva firmának bélyegzem meg.

Nekem a fentiek szerint tulajdonított szándék soha elmémben sem nem fordult, sem meg nem fogamzott, sem soha arról senkinek említést nem tettem, az sem ezelőtt sem ma, sem ezután szándékomban nem volt, nincs és nem is lesz.

Az egész kvalifikálhatlan koholmányt másnak nem tulajdoníthatom, mint hogy annak kieszelője az általam végtelenül tisztelt és nagyrabecsült főszolgabíró ur s köztem a jó viszonyt s homálytalan egyetértést megakarja bontani, másrészt meg hogy reám a nekem tulajdonított szándék költségével és terjesztésével árnyékok vessen.

Sümege, 1901. nov. 20-án.

Karacsony Kálmán.
járás szolgabíró.

5041./tk 1901.

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Surgoth Miksa ügyvéd, ügygondnok által képviselt Molnár Ferenc végrehajtatónak, Molnár Károly végrehajtást szenvedők elleni 580 k. — f. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegei kir. járásbíró területén levő a türjei 1029 sz. tljkvben + 105 hrsz a. Molnár Károly tulajdonál felvett ingatlanra 1422 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1901. évi december hó 19-ik** napjának délelőtt 10 órakor **Türje** községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 142 K. 20 fl. készpénzben, vagy az 1881. LX.t.c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3833. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Sümege, 1901. évi sept. hó 15-én.

Saághy kir. aljbíró

4957/ik. 1901.

Árverési hirdetés kivonat.

A sümegei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtható Vidék Rezi végrehajtást szenvedő elleni 52 kor 72 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegei kir. járásbíró területén levő a batyki 176 sz. tjkvben I. 1-7 sor 1227, 1253, 1258, 1276, 1361, 1377, 1380 hrsz. alatt felvev ingatlanokból Vidék Rozit illetett $\frac{1}{2}$ részre 607 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi december hó 12-ik napján délelőtt 10 órakor Battyk községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 60 kor. 70 fillért készpénzben, vagy 1881. évi LX. t. c. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Sümege, 1901. évi szept. hó 23-án.

Saághy kir. aljbíró

Bereczky Gyula
csemege-, fűszer- és liszt-kereskedése
SÜMEGEN.

Császárkörte likőr, barack, dió, szilva, vanília, cseresznye, állás, maraszkin, különféle pezsgők és rumok, valamint tea a legjutányosabb árban kapható.

Saját termésű rislingi boron literje 72 fillér, burgundi borom literje 80 fillér.

Ementáli, grojer, sárvári romador és imperiál sajt állandóan kapható.

1 liter denaturált szesz palackkal együtt 64 fillér.
Fél liter denaturált szesz palackkal együtt 36 fillér.

Szőlőoltványok.
szokvány minőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

ÉLŐKERÍTÉS.
Gleditschia csemeték és magvak.
Uradalomnak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő süvénynövény. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 forint.

Óriási jövődelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számunk gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Számos fénynyomott főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetnek minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely minden az ház vagy család, ahol annak tartalmát használni lehet: r. dítanak, városok, faluk, puszták, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekesen áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cim:

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

GYOMOR BETEGEKNEK!

Mindazoknak, — kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, éretlen gyümölcs, nehezen emészthető forró vagy hideg ételek evése vagy a rendetlen életmód által gyomor-fajás, gyomor-göres, gyomor-lob. nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban szenvednek, — ezen jó házi szer, melynek kitűnő hatását már számos éven át kipróbálták, a legmegelőzhetőbb ajánlhatjuk. E házi szer az ismert

EMÉSZTŐ- és VÉRISZTÍTÓ-SZER, a HUBERT ULRICH-féle „NÖVÉNY-BOR”.

Ezen növény-bor kiváló gyógyhatású növényekből és jó borból lesz készített, midtál az ember emésztési szerveit föléleszti és erősíti, anélkül, hogy hashajtó szer volna. — A növénybor a vérkeringési akadályokat eltávolítja és a vért a betegséget előidéző anyagokból kitisztítja. Azonkívül hatásosan elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a növénybort kellő időben használatba veszik, a betegségeket már csirájukban megfojtja. Ezért ne mulassza el senki a növénybort más, egészségtelen szereknél előnybe részesíteni. Betegségeket, mint fejfájás, bőrfőgés, felfújódás, gyomorégés, rosszullét hányással, mely hajszál gyomorbetegségeknél nagyobb mérvben szokott fellépni, sok esetben néhányszor való ivás után gyógyították.

Székszerűk és ennek kellemetlen következményei, mint kólika, szívdobogás, álmatlanság, valamint vértódlás a májban, lépben és erekben (aranyeres fájalmak) növényborom által gyorsan és sikeresen fájdalom nélkül gyógyíthatnak. A növénybor a rossz emésztést megszünteti, az emésztő szerveket föléleszti és a gyomorban levő ártalmas anyagokat könnyű meghajtás által eltávolítja.

A soványság, vérszegénység, halaványszin, elerőtlenedés rendesen a rossz emésztés, a kevés vérképződés és a máj betegségeinek következménye. Teljes étvágytalanság, idegbaj és rossz kedélyállapot folytán némely beteg lassan elsoványodik. E növénybor az elerőtlenedett testnek új életet ad. E növénybor az étvágyat emeli, az emésztést föléleszti és a tápláló anyagot rendszeren feldolgozza, a vérképződést javítja és sieteti, az idegeket lecsendesíti és a betegnek új életkedvet ad. — Számos elismert levél és köszönő irat igazolja el.

A növénybor kapható 3 és 4 koronás üvegekben a következő gyógyszertárakban: Sümege, Csabrendek, Devecser, Jánoshegy, Zala-Szent-György, Szent-Gál, Zirc, Pápa, Lovász-Patona, Szany, Beled, Sárvár, Vasvár, Csány, Keszthely, Tapolca, N.-Vászony, Veszprém, Szombathely stb. valamint Magyarország és Ausztria összes kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszertáraiban.

Azonkívül széjjelkúld a sümegei gyógyszertár Ausztria-Magyarország összes helyiségeibe növénybort 3 és több üvegekben a tenni árák szerint.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Vételnél kérjük
„Hubert Ulrich-féle Növénybort”.

Aphanizon a legjobb folttisztító szer
Kapható:
MÁRKUS SALAMON FIA
cégnél SÜMEGEN.

BORTÖMLŐK
keményedés, törés és gombásodás elleni jótállással kaphatók

Kuschnitzky & Grünhut
os. és kir. udv. szállítóknál
BÉCS, BUDAPEST,
I., Schottenring 5. VI., Andrássy-ut 20.

Ugyanott az összes pincészeti eszközök, szivattyúk kaphatók.

Minták és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Horvát Gábor
könyvnyomdája, könyv- és papirkereskedése
Sümege.

Elkészít mindenféle
ügyvédi és közjegyzői nyomtatványokat, műveket, folyóiratokat, eljegyzési és esketési kártyákat, számlákat, gyászlapokat, levélpapírt és borítékokat

izléses kivitelben, jutányos áron.
Teljes raktár
közjegyzői nyomtatványokból.
Sümegei és képes
levelező-lapok dús választékban kaphatók.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy nálam naponként pohár sör, friss csapolat; Zóna villás reggeli, valamint kitűnő borok kaphatók.

A nagyérdemű közönség becses látogatását kérve,
maradtam tisztelettel
Talabér Kálmán
vendéglős,
Sümege.

JANKÓ ÁRPÁD cipésmester
Sümege.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a téli időnyre a legjobb minőségű bőrből, legfinomabb kidolgozású és tartós ur-, női- és gyermekcipőket készítek a legolcsóbb ártért, a n. é. közönség teljes megelégedésére.

A n. é. közönség bizalmát és b. pártfogását kérve, maradtam
kiváló tisztelettel
JANKÓ ÁRPÁD
cipésmester,
Sümege.